

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit - Ured Premijera - Office of the Prime Minister
Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija za Statistiku Kosova - Statistical Agency of Kosovo

POPIS STANOVNIŠTVA NA KOSOVU 2021

Vodič za Popis Stanovništva i Domaćinstava

Priština,
Mart 2018¹

---

¹ Dokument je ažuriran u julu 2020. godine

Sadržaj

Strana

1. Popis stanovništva ima snažnu nacionalnu i međunarodnu dimenziju	5
2. Potreba za podatke Popisa	5
3. Popisi stanovništva primjenjuje međunarodne standarde	6
4. Obim i troškovi Popisa na Kosovu	7
5. Pripremni radovi	8
GLAVNE AKTIVNOSTI, VREMENSKI ROK I ODGOVORNI ZA USPEŠAN POPIS	9
6. Organizaciona struktura	9
7. Zakon	9
8. Budžet	9
9. Metodologija / upitnici	10
10. Prikupljanje podataka na terenu (IT)	11
11. Kartografija / GIS	12
12. Logistika	12
13. Komunikacije	13
14. Administracija	14
15. Testovi pre Popisa	15
16. Probni Popis	15
17. Popis na terenu	16
18. Post-Popisna Anketa (PPA/PES)	17
19. Analiziranje i tabeliranje	17
20. Preliminarni podaci	18
21. Konačni podaci	18
22. Ostali specifični izveštaji	19
23. Dostavljanje podataka lokalnim i međunarodnim institucijama / diseminacija	19
24. Registar stanovništva /povezivanje sa drugim bazama	20
25. Potencijalni rizici	21
26. Glavni zaključci i preporuke	21

Napomena:

Dokument je ažuriran u julu 2020. zbog pandemije COVID-19, protiv kojoj je Vlada Kosova preduzela prve mere od 13. marta 2020.godine, što je takođe uticalo na mnoge aktivnosti u vezi sa pripremom Popisa Stanovništva.

Probni Popis koji bio planiran da se održi u aprilu 2020.godine je odložen, a novi planovi (jul 2020.godine) su da se Popis Stanovništva sprovodi od septembra do sredine oktobra 2020. godine.

Kampanju sensibilizacije nije bilo moguće sprovesti prema planu (sastanci sa korisnicima i na terenu, posebno u onim opštinama koje su odabrane u Probnom Popisu) uključujući nekoliko sastanaka sa centralnim nivoima Ministarstava, Vlade i nekih međunarodnih institucija.

Takođe, ažuriranje Popisnih Krugova je odloženo od marta-juna 2020.godine za jun-septembar 2020.godine Zbog kasne alokacije budžeta, a zatim i zbog Pandemije, neka plaćanja za opremu su odložena za nekoliko meseci.

S obzirom na trenutna kretanja (kraj jula 2020.godine) pandemije COVID-19, više slučajeva u poslednjih nedelja, skoro je nepredvidljivo da li će se neki procesi (uključujući i Probno Popisa) sprovesti na vreme, što će imati uticaja na opšti Popis Stanovništva.

Uprkos poteškoćama koje mogu nastati, Agencija za Statistiku Kosova planira da je realnije da se popis sprovodi u septembru 2020.godine, jer je odgovornost Vlade da odredi datum Popisa.

Uvod

Zbog složenosti popisa, ASK je pripremila ovaj dokument kao osnovni izvor glavnih aktivnosti, dok ostali dokumenti, poput detaljnog plana aktivnosti i budžeta moraju biti ažurirani na osnovu situacije u kojoj će se proces odvijati. Ovaj dokument pripremljen je krajem 2018. godine, a zatim je ažuriran u maju 2019. godine, a posljednje ažuriranje je izvršeno u julu 2020. godine.

Za Popis stanovništva u 2021. godini za institucije koje organizuju i sprovode popis je vrlo kratko vrijeme s obzirom na angažovanost i odgovarajuću pripremu potrebnu za tako veliki i važan projekat.

Podaci iz Popisa imaju velike implikacije u mnogim društveno-ekonomskim sferama u zemlji, uključujući politički aspekt, bolju organizaciju raspodele sredstava na različitim nivoima, omogućava bolje planiranje na osnovu podataka kao i omogućava bolju projekciju za budućnost.

Pošto je prvi popis na Kosovu nakon nezavisnosti bio onaj iz 2011. godine (u posebnom poglavlju), ovaj Popis Stanovništva 2021. godine za Kosovo je veoma važan i specifičan jer služi kao instrument za sagledavanje demografskih i društveno-ekonomskih kretanja tokom ovih godina.

Uzimajući u obzir tehnološki razvoj koji se dogodio tokom ove decenije, ASK će implementirati deo tehnologije u nekoliko faza aktivnosti povećavajući obuhvat, kvalitet i skraćujući vreme objavljivanja podataka..

Popis na Kosovu sprovede se na osnovu potreba zemlje za podacima i biće u skladu sa poslednjim preporukama za popise koje je iznela Ekonomska Komisija Ujedinjenih Nacija za Evropu.²

Popis Stanovništva na Kosovu sprovede se na osnovu potreba zemlje za podacima i biće u skladu sa poslednjim preporukama za Popise koje je iznela Ekonomska Komisija Ujedinjenih Nacija za Evropu.

Danas se podaci smatraju javnim dobrom, a statističke institucije moraju se prilagoditi rastućoj potražnji za podacima poštujući nove međunarodne standarde - sve detaljnije - za definicije koje će se primjenjivati i metodologije koje treba slediti.

---

² UNITED NATIONS ECONOMIC COMMISSION FOR EUROPE: Conference of European Statisticians, Recommendations for the 2020 Censuses of Population and Housing.; UNITED NATIONS, New York and Geneva, 2015

1. Popis stanovništva ima snažnu nacionalnu i međunarodnu dimenziju

Popisi imaju moć stvaranja širokog profila sa sveobuhvatnim statističkim podacima o demografskim, socijalnim i ekonomskim aspektima zemlje koji su važna osnova za dobro upravljanje i donošenje odluka.

Popis stanovništva i domaćinstava je jedinstven instrument za obezbeđivanje tako celovitog i dubinskog profila. Na nivou manjih agregata (grupa) Popis se smatra osnovnim alatom za promociju politike na lokalnom i regionalnom nivou, a na nacionalnom nivou omogućava revoluciju i usmeravanje politike, dok je na međunarodnom nivou od presudnog značaja za praćenje multilateralnih sporazuma političkih sporazuma i pregovora.

Na globalnom nivou, Popisi su ocenjeni kao najpouzdaniji izvori za praćenje milenijumskih razvojnih ciljeva i drugih globalnih procesa.

Mnoga zapažanja, analize i odlučivanje na međunarodnom nivou zasnivaju se na podacima iz popisa stanovništva uzimajući u obzir sveobuhvatnost i upoređivanje podataka sa drugim zemljama, posto popisi stanovništva obično se organizuju gotovo u istoj deceniji na globalnom nivou.

Prema Uredbi Evropske Unije 20173, sledeći Popis stanovništva i stanova mora se odnositi na referentnu 2021. godinu.

Takvo usklađivanje omogućilo bi Kosovu simbolički status nacije među evropskim zemljama, omogućavajući poređenje podataka u regionu, Evropi i svetu.

Dakle, Popis na Kosovu ne treba posmatrati kao izolirani zadatak samo na nacionalnom nivou, već naprotiv, kao složen zadatak koji se u potpunosti uvodi u mnogo širu međunarodnu perspektivu, pa čak i u širu geopolitičku perspektivu koja bi trebalo da se uzima u obzir.

2. Potreba za podatke Popisa

Globalni ekonomski razvoj, razvoj novih tržišta, tehnologija i otvaranje novih horizonata pokretački su faktori da se kretanje stanovništva jedne zemlje bude sve veća. Pored prirodnih faktora kretanja stanovništva (stopa plodnosti i smrtnosti), drugi mehanički faktori kao što su migracija (nacionalni i međunarodni) su odlučujući faktori u demografskim kretanjima zemlje. Zbog ovih velikih dešavanja u kratkom vremenu neke zemlje (uključujući i evropske zemlje) praktikuju dva popisa u roku od jedne decenije.

---

³ COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) 2017/881, Done at Brussels, 23 May 2017

Kosovo je tokom ove decenije pretrpelo značajne promene u pogledu plodnosti, smrtnosti i migracije. Uprkos ovim promenama zbog visokih budžetskih troškova, kapaciteta i prethodnih praksi Kosova, Popis stanovništva će se primenjivati u svakoj deceniji.

Popis stanovništva 2021. godine ima još jedan dodatni značaj za Kosovo s obzirom na to da u poslednjem popisu stanovništva 2011. godine deo srpske zajednice (četiri opštine) nije učestvovao u popisu. Očekuje se da će Popis 2021.godine biti sveobuhvatan na osnovu opšteg interesa svih zajednica koje žive na Kosovu.

Takođe, podaci iz popisa 2021. godine biće dobra osnova za analizu demografskih kretanja između dva popisa, procena i izvora za ažuriranje podataka za ceo Statistički Sistem Kosova.

Kosovo će nakon 2020. godine biti bliže evropskim integracijama i podaci Popisa biće od presudnog značaja u toj fazi.

Prema tome, popis stanovništva predstavlja važan element same statističke infrastrukture, jer im rezultati omogućuju da dobiju proporcionalne uzorke za svako istraživanje koje uzima u obzir domaćinstva kao osnovnu jedinicu.

Podaci iz popisa stanovništva, budući da imaju detaljne, sveobuhvatne i distribuirane podatke na najnižem organizacionom nivou, multidimenzionalni su podaci za zemlju, region, opštinu naselje kao i za međunarodne institucije.

3. Popisi stanovništva primjenjuje međunarodne standarde

S obzirom na važnost postojanja kvalitativnih i uporedivih podataka koji poštuju osnovne principe zvanične statistike UN-a i EU, Kosovo će implementirati međunarodne standarde i preporuke u pogledu principa i metodologije za sprovođenje popisa 2021. godine.

Zemlje EU-a, kao i druge zemlje koje su izrazile svoju spremnost sa strukturama EU-a moraju poštovati regulatorni okvir opisan u osnovnim dokumentima:

- (1) "Preporuke Konferencije Evropskih Statističara za Opšti Popis Stanovništva 2020. ", koju je 2015. godine pripremila Ekonomska Komisija Ujedinjenih Nacija za Evropu, u saradnji sa Statističkim Uredom Evropskih Zajednica⁴;

---

⁴ https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/publications/2015/ECECES41_EN, UNITED NATIONS New York and Geneva, 2015.

- (2) "Uredba Evropske Komisije br.1201 / 2009 Evropskog Parlamenta i Saveta od 30. novembra 2009.godine o Popisima Stanovništva i Domaćinstava"⁵.
- (3) "Uredba Evropske Komisije br. 1151/2010 Evropskog Parlamenta i Saveta od 30. Novembra 2009.godine o Popisima stanovništva i domaćinstava koja se tiču modaliteta i strukture izveštaja o kvalitetu i tehničkom formata za prenos podataka"⁶.
- (4) "Principi i preporuke za popis stanovništva,. Treća verzija koju je pripremila Odeljenje za Statistiku Ekonomskih i socijalnih pitanja"⁷.

Kosovo je posvećeno pridržavanju ovih preporuka UN-a i Evropske Komisije, kao i zemlje regiona.

4. Obim i troškovi Popisa na Kosovu

Kao i veliki deo zemalja, Kosovo planira da sprovede popis stanovništva i domaćinstava na tradicionalan način prikupljajući podatke za sva domaćinstva koja su prisutna na njenoj teritoriji i prikupljajući informacije za svakog člana domaćinstva kao i o karakteristikama domaćinstava.

Ovakva velika operacija zahteva mapiranje celokupne teritorije, sastavljanje upitnika koji odgovaraju nacionalnim i međunarodnim zahtevima za podatke, uzimajući u obzir lokalne specifičnosti, mobilizaciju i obuku setova popisivača, kontrolora i supervizora organizovanih u šemi piramidalne hijerarhije, suradnju sa lokalnim upravama o logističkim aspektima, sprovođenje dobro osmišljene i višedimenzionalne kampanje, razrađujući i implementiraju zdravu konsultativnu strategiju za sve učesnike i korisnike podataka, prikupljanje, sastavljanje, analiziranje i diseminaciju brojnih podataka.

Prema najnovijim procenama, za organizovanje popisa stanovništva i domaćinstava na Kosovu potrebno je zaposliti oko 2.500-2.600 aktivnih popisivača (nakon ažuriranja imaćemo realne podatke), oko 650-700 aktivnih supervizora; kao i oko 40-50 trenera-instruktora iz centralne kancelarije ASK-a. Takođe, Opštinske Popisne Komisije (OPK) će biti funkcionalne u svakoj opštini, a broj članova OPK-a variraće u zavisnosti od broja stanovništva i popisnih kruga u toj opštini.

Obrada podataka neće biti ista kao u prethodnom popisu stanovništva (2011) kada je za obradu i nadgledanje od 7 meseci potreban znatan broj osoblja kao i

---

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:32009R1201>, Brussels 2009

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:32009R1201>, Brussels 2010

⁷ https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesM/Series_M67rev3en.pdf, United Nations New York, 2017

tijekom popisa 2021., primjenjivat će se metoda CAPI (prikupljanje podataka putem prikupljanja podataka putem tableta putem kojih se podaci šalju / prenose

iz prenet polja na teren u bazi podataka (baze podataka) u elektroničkom obliku u stvarnom vremenu u realnom vremenu.

Ukupni troškovi Popisa procenjuju se na oko 12 miliona evra (ili 6.5 evra po osobi), što predstavlja približan iznos u odnosu na uobičajena sredstva dodeljena za ostale statističke radove (ankete). U drugoj polovini 2018. godine ASK je zajedno s drugim lokalnim institucijama, uključujući Vladu, organizovala i informativnu konferenciju sa donatorima o mogućnosti finansijske podrške.

Cilj sastanka bio je informisanje o projektu kao i finansijska podrška donatora.

ASK predlaže da projekat popisa stanovništva finansira oko 40% od strane Vlade Kosova, a 60% od strane donatora.

Pošto Popis je finansijski skupa i statistički složena operacija, Kosovske vlasti ne bi trebale dozvoliti njegovo sprovođenje / realizaciju ako postoji rizik da popis neće biti uspešan –ne sprovodi (politički, ekonomski ili socijalno aspekt).

5. Pripremni radovi

Kosovo - a posebno Agencija za Statistiku mora što pre da započne pripreme za ovu složenu i masovnu operaciju širom zemlje. Budući da ASK neće imati tehničku pomoć kao na Popisu stanovništva iz 2011. godine, a kada tome pridodamo i aktivnosti sprovedene u vremenu 2005.-2008. (sprovedeni su dva pilot popisa), kao i angažovanje određenog broja posebnog osoblja koje se bavilo pripremama za popis stanovništva, hitna je potreba i visok prioritet da se u kratkom roku formiraju radne grupe unutar ASK-a koje će biti jezgro mnogih aktivnosti koje se očekuju i koje treba realizovati.

1. Vreme sprovođenja popisa- ASK planira da Popis Stanovništva na terenu bude u drugoj polovini 2021. godine, sa predlogom od 15. septembra do 14. oktobra 2021.godine To zbog činjenice da je optimalno vreme za pripremu, uzimajući u obzir trenutna kretanja pandemije COVID-19. Popis u drugoj polovini 2021. godine je alternativa koju primenjuju i druge zemlje, kao i optimalni rok od strane međunarodnih institucija za referentnu godinu.
2. Struktura dokumenta vodiča. Potrebne akcije Neophodne akcije koje treba sprovesti za uspešan popis su uvedene aktivnosti u kojima se preporučuje optimalni datum kao i odgovorni za sprovođenje aktivnosti .

GLAVNE AKTIVNOSTI, VREMENSKI ROK I ODGOVORNI ZA USPEŠAN POPIS

6. Organizaciona struktura

Agencija za Statistiku Kosova treba najkasnije do prvog dela 2018. godine da formira glavne radne grupe, uključujući i radne podgrupe.

7. Zakon

Kosovo je u Popisu stanovništva iz 2011. godine imalo poseban zakon o "Popisu stanovništva, domaćinstava i stanova" (Zakon br. 03 / Z 237, oktobar 2010). Takođe, Kosovo će imati poseban zakon za Popis stanovništva 2021.godine. Budući da je zakon iz 2010. uglavnom bio u skladu sa međunarodnim preporukama za popise, i budući da je to osnov, treba ga izmeniti u nekim člancima uzimajući u obzir nalaze, i izazove iz prethodnog popisa (2011), kao i nedavne međunarodne preporuka o zakonodavstvu o popisu. ASK treba da pripremi plan za finalizaciju koncept dokumenta, a zatim i zakona o Popisu stanovništva 2021. godine.

- **Naziv aktivnosti:** Zakon o Popisu stanovništva 2021
- **Nosilac aktivnosti:** ASK-KP
- **Dodatna aktivnost:** poseban dokumenat planiranja za dalje procesiranje zakona (ASK)
- **Vreme početka aktivnosti:** mart 2019. Godine
- **Vreme realizacije aktivnosti:** druga polovina 2019.godine ili prva polovina 2020.godine.
- **Odgovorni:** Skupština Kosova
- **Rezultati:** Usvojena konačna verzija zakona o Popisu.

ASK treba da predloži članove radne grupe koja će raditi na finalizaciji koncept dokumenta najkasnije do kraja novembra 2019.godine, dok grupa za zakon treba da bude operativna od sredine 2020. godine i izradi nacrt zakona do kraja 2020. godine. i dostavi ga Vladi na usvajanje. ASK tokom 2019.godine (maja 2019.) mora službeno obavestiti Vladu Kosova na vreme o uvođenju zakona u zakonodavstvo 2020.godine za usvajanje ili početkom 2021. godine.

8. Budžet

Na osnovu iskustva iz popisa stanovništva iz 2011. godine kada je trošak popisa po glavi stanovnika iznosio 6.8 eura procenjuje se da će trošak popisa stanovništva 2021.godine biti približno između 6.5-7 evra po osobi zbog činjenice da su troškovi i standard povećani u poređenju sa 2011. godinom. ASK treba da pripremi nacrt budžeta najkasnije do oktobra 2018.godine, a konačni budžeta do sredine maja 2019.godine i dostavlja ga Vladi.

ASK procenjuje da se na osnovu važnosti podataka i za međunarodne institucije, mogućnosti i finansijskog kapaciteta Kosova, iz prethodnih praksi i sastanaka sa međunarodnim institucijama gde će EU podržati neke balkanske zemlje, nada da će popis stanovništva na Kosovu će uglavnom biti podržan od donatora. Predlaže se obezbeđivanje budžeta: 60% od donatora i 40% Kosova. U cilju podrške ASK i Vlada treba da organizuju diskusije i debate o: upravljanju budžetom, optimalnom vremenu financiranja i drugim operativnim pitanjima.

- **Naziv aktivnosti:** Budžet za Popis stanovništva 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK-KP
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** Nacrt - oktobar 2018
- **Konačni budžet:** Maj 2019. godine
- **Odgovorni:** Vlada, MF i Skupština Kosova (decembar 2019.)
- **Rezultati:** Budžet dostupan za aktivnosti

ASK treba da imenuje jednu ili više odgovornih osoba (kancelarija za koordinaciju i budžeta u ASK-u sa službenicima iz KP) koje će lobirati kod lokanih i međunarodnih institucija kako bi se osiguralo pravovremeno budžet, uključujući detaljno planiranje prema aktivnostima, troškovima i vremenu implementacije. U drugoj polovini 2018. (novembar) ASK je zajedno s drugim lokalnim institucijama organizirala informativnu konferenciju sa donatorima o mogućnostima finansijske podrške, a zatim u decembru 2020.godine konsultativni sastanak. ASK i Vlada treba da imaju prioritet da jasno definišu izvor finansiranja najkasnije u drugoj polovini godine (oktobar) 2020. godine.

9. Metodologija / upitnici

ASK će poštovati međunarodne standarde i preporuke za popis stanovništva 2021. godine kako bi podaci sa Kosova bili uporedivi, prihvatljivi i u skladu sa prethodnim Popisom stanovništva (2011). Pored glavnih tema (pitanja / tačaka) koje će se biti realizovane u skladu sa međunarodnim preporukama, takođe će implementirati i pitanja koja su od nacionalnog interesa sa fokusom na migracije i demografiju.

Krajem 2018.godine i tokom cele 2019. godine ASK treba da formira radnu grupu koja će se baviti usklađivanjem upitnika, dok bi upitnik kao nacrt trebalo da bude spreman najkasnije do juna 2019. godine.

Nakon izrade upitnika uslediće konsultacije sa korisnicima, uključujući lokalne, centralne institucije. Takođe, ASK treba pripremiti potrebne priručnike.

- **Naziv aktivnosti:** Upitnici i Priručnici Popisa stanovništva 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK-radne grupe za demografiju
- **Dodatna aktivnost:** poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** mart 2019. godine
- **Nacrt upitnika:** juni 2020. godine
- **Odgovor:** ASK
- **Rezultati:** Finalizirani upitnik (april 2020.)

Radna grupa za izradu upitnika je pozvana da napravi plan koji će takođe sadržati: vreme finalizacije, učesnike-zainteresovane strane, održavanje rasprave i predloži vreme preliminarnih publikacija, konačnih podataka i drugih tematskih izveštaja koji će biti objavljeni.

10. Prikupljanje podataka na terenu (IT)

Uprkos tehnološkom razvoju i pristupu Internetu u ogromnoj većini Kosova (preko 88,8% domaćinstava⁸) Kosovo planira da sprovede Popis stanovništva i domaćinstava na tradicionalan način (od vrata do vrata) prikupljanjem podataka za sva domaćinstva prisutna na njenoj teritoriji i prikupljanje informacija za svakog od njegovih članova kao i o karakteristikama domaćinstava.

Razlika između Popisa iz 2011. godine i planiranog popisa stanovništva 2021. godine je ta što se prikupljanje neće izvršiti putem obrazaca već putem tableta (CAPI). Primena ove metode biće poseban izazov za ASK i za Popis uopšte. ASK je u procesu primene ove metode i aplikacija je po prvi put korišćena u maju 2018.godine u Anketi EU-SILC-a.

ASK planira da tokom ove godine proširi/aplikaciju i ovu metodu i na druge ankete, dok od sledeće godine u skoro svim anketama podaci će se prikupljati ovom metodom-CAPI. Ovo je poseban slučaj za ASK (prelazak sa tradicionalnih obrazaca na elektronski) vrlo važan i pravovremen i dobro iskustvo za projekt Popisa stanovništva 2021. godine.

- **Naziv aktivnosti:** Metodologija prikupljanja podataka popisa stanovništva 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK-IT, angažovano osoblje
- **Dodatna aktivnost:** poseban dokument pripremljen od strane ASK-a, mart 2019.-jun 2020.).
- **Vreme početka aktivnosti:** Izrada / nacrt aplikacija - februar 2020.godine
- **Vreme realizacije aktivnosti:** Finalizirana aplikacija - maj 2021. Godine
- **Odgovor:** ASK
- **Rezultati:** Aplikacija spremna za probni i opšti popis

---

⁸ Anketa o informacionim tehnologijama:
<http://ask.rks-gov.net/media/3828/tik-2017.pdf>

IT tim ASK-a treba da pripremi deo dokumenata koji sadrže: vreme razvoja aplikacija, potrebnu opremu, vreme posedovanja opreme, sigurnost podataka, poverljivost i druge važne aspekte.

11. Kartografija / GIS

Kartografija će biti ključni deo za sveobuhvatnost i kvalitet podataka. Tokom druge polovine 2019.godine i prve polovine 2020. godine, ASK će ažurirati Popisne Krugove na celoj svojoj teritoriji.

Prve rasprave i preporuke su da se dva (2) PK-a kao statističke jedinice spoje u samo jednom PK-u. To će imati uticaja na novu podelu PK-a i njihov će broj biti upola manji od broja PK-ova iz 2011.godine, ili će od oko 5000 postojećih PK-a biće 2.500 PK-a.

Takva podela će takođe uticati i na broj angažovanog osoblja kao i na vreme trajanja popisa na terenu. Očekivanja su da će se broj osoblja angažovanog na Popisu 2021.godine prepoloviti. Ažuriranje i spajanje Pk-a biće sam po sebi izazov u pogledu priprema za Popis 2021. godine, uključujući dobijanje novih ortofota od strane Kosovske Katastarske Agencije.

- **Naziv aktivnosti:** Mape za Popis stanovništva 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti**ASK:Kartografija / GIS
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a
- **Vreme početka aktivnosti:** novembar 2018.godine
- **Nacrt dokumenta:** mart 2020
- **Završni dokumenti:** Jun 2020
- **Rad na terenu:** Oktobar-Novembar-Decembar 2019 i Jun- Septembar 2020
- **Odgovorani:** ASK
- **Rezultati:** Karte spremne (mart 2021)

12. Logistika

Primjena CAPI metode tokom prikupljanja podataka uprkos novim izazovima biće nam od velike pomoći u pogledu logistike o distribuciji i prikupljanju podataka sa terena u poređenju sa Popisom iz 2011.godine. Logistika treba da bude usmerena na potreban prostor za obuke, potrebnu opremu uključujući njihovu distribuciju i prikupljanje, drugih materijala (sa fokusom na materijale komunikacije) kao i druge logističke aspekte.

- **Naziv aktivnosti:** Logistika za Popis stanovništva 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK
- **Dodatna aktivnost:** poseban dokument pripremljen od ASK-a
- **Vreme početka aktivnosti:** januar 2019. Godine

- **Nacrt dokumenta:** jun 2019. godine
- **Završni dokumenti:** oktobar 2020.godine
- **Odgovorani:** ASK
- **Rezultati:** Logistički plan spreman

Logistički plan će se izrađivati u saradnji sa svim radnim grupama na osnovu međusobne povezanosti procesa. Plan će se ažurirati sve vreme ,u zavisnosti od aktivnosti i vremena.

13.Komunikacije

Posebna pažnja biće posvećena komunikacijskoj kampanji kao i instrumentima koji će se primenjivati tokom Popisa. Komunikacija će biti fokusirana na osetljiva (rezidencijalna) pitanja uključujući: nacionalnost, religiju, jezik i lični broj. Važno pitanje je uključivanje nerezidentnih stanovnika koji će morati biti deo aktivnosti (prikupljanja) podataka.

Preporučuje se primenjivanje posebnog obrasca za nerezidentnu populaciju povećanjem broja pitanja. Komunikacijska kampanja trebalo bi da započne najkasnije početkom 2019.godine, sa manjim intenzitetom (faza I) kao i priprema nacrtu strateškog dokumenta do juna 2020.godine, a finaliziranje krajem 2020. godine.

Od početka 2021.godine trebalo bi da se primenjuje komunikacijska strategija sa dobro informisanom i sveobuhvatnom kampanjom, sa brojnim sastancima, komunikacijama, debatima, reklamama itd.

Početkom 2021. godine (april-oktobar) biće intenzivna faza komunikacije koristeći posebne instrumente za učestvovanje celog stanovništva Kosova. Približni trošak za komunikacijsku kampanju iznositi će oko 4% ukupnog budžeta.

- **Naziv aktivnosti:** Komunikacijska kampanja za Popis stanovništva 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / komunikacije
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** januar 2019. godine
- **Nacrt dokumenta:** jun 2020
- **Završni dokument:** novembar 2020
- **Odgovorani:** ASK
- **Rezultati:** Plan komunikacije spreman (decembar 2020.) kao i implementacija

ASK treba da formira posebnu radnu grupu koja će pripremati strategiju komunikacije kao i sprovođenje kampanje. Takođe, ASK u komunikacijsku kampanju treba da uključi i osobe koje imaju uticaja na zajednice tokom intenzivne reklamne kampanje i direktne komunikacije. Komunikacija ostaje poseban izazov.

14. Administracija

Nakon definisanja "Fonda za Popis", ASK treba da odluči u vezi upravljanja budžetom. U zavisnosti od sporazuma koji će biti između lokalnih institucija i donatora zavisice poštovanju i primena zakona, propisa ili drugih zakonodavnih uputstva u administraciji. Administracija treba da bude fokusirana na obezbeđivanje sredstava na vreme, upravljanju njima, raspisivanju ugovora i što je vrlo važno njihovu pravovremenu izvođenje, potpisivanje ugovora, angažiranju osoblja itd. Nabavka opreme će takođe biti izazov.

Takođe treba da obezbedi uslove rada tokom pripremnih aktivnosti. Krajem 2019.godine ASK / administracija treba da obezbedi najmanje jedan radni prostor (20-30 osoba), dok tokom početka 2021. moraju biti najmanje i dve sale potrebne samo za Popis stanovništva koe bi uključile: kancelarije za radne sastanke onih koji su uključeni u popisu stanovništva, sastanke sa korisnicima i medijima, diskusije, prezentacije, skladištenje materijala.

Sastanci od početka 2019. godine treba da budu redovni (dnevni) i nedeljni sastanci.

- **Naziv aktivnosti:** Administracija za Popis 2021
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / Administracija
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** januar 2019. godine
- **Nacrt dokumenta:** jun 2020.godine
- **Završni dokument:** Septembar 2020. godine
- **Odgovorani:** ASK
- **Rezultati:** Plan Administracije spreman i implementacija.

Uzimajući u obzir poštovanje zakonskih procedura za kupovinu / nabavku opreme i angažovanje osoblja (stručnjaka, civilnih službenika, deo osoblja i drugih javnih institucija) i kad se tome doda i to da su aktivnosti međusobno povezani sa ostalim aktivnostima, Administracija treba napraviti detaljan plan koji predstavlja rizike koji mogu biti stvarne prepreke u procesu Popisa 2021. godine. Obezbeđivanje i raspodela budžeta na vreme (kupovina opreme).

15. Testovi pre Popisa

Zbog primene CAPI metode u Popisu 2021. godine, ASK planira da sprovede nekoliko preliminarnih (3-5) testova koji se fokusiraju na CAPI metodu na terenu, prenosu podataka i praćenju. Preporučeno da se tokom 2019. godine nakon završetka baze podataka (aplikacije) sprovedu dva testa. Takođe pre probnog Popisa, preporučuje se da se još jednom testiraju popisni instrumenti. Ostale testove mogu obavljati radne grupe (kartografija, metoda obuke, komunikacija itd.) U zavisnosti od potrebe, ali ne dalje od kraja 2020. godine.

Zbog odlaganja Probnog Popisa od Aprila na septembar 2020. godine više je nego neophodno sprovesti masivan Test koji uključuje radove na terenu u aprilu 2021. godine.

- **Naziv aktivnosti:** Testovi za Popis stanovništva 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / radne grupe
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** januar 2019. godine
- **Nacrt dokumenta:** jun 2019. godine
- **Završni dokument:** Decembar 2019 godine i ažuriranje u decembru 2020. godine
- **Odgovor:** ASK i radne grupe
- **Rezultati:** Plan testova spreman i implementiran.

Važnost preliminarnih testova od vitalnog je značaja za uspješan popis, stoga za svaki sprovedeni test treba pripremiti poseban (interni) izveštaj o nalazima i preporukama). Testovi pre popisa moraju biti završeni najkasnije aprila 2021. godine.

16. Probní Popis

ASK za Popis stanovništva 2011. godine sprovela je tri (3) probna popisa s obzirom na metodu i činjenicu da je popis stanovništva sproveden po prvi put. Za Popis stanovništva 2021. godine ASK planira da sprovede samo jedan probni popis gde će se svi instrumenti biti testirani kao u opštem Popisu stanovništva.

Predlaže se da se probni popis održi u prvom delu 2020. godine (preporučuje se od 01. do 30. aprila).

Zbog pandemije COVID, ASK je odložila Probní Popis koji se predlaže da se održi u septembar-oktobar 2020. godine, ako bi kretanja sa Pandemijom to dozvolilo. Zbog ovog odlaganja i drugih uticaja na proces Opšteg Popisa koji se planira održati u septembru 2021. godine, preporučuje se da se sprovodi i jedan mini- probni popis ili masovni test u aprilu 2021. godine.

O nalazima i preporukama za njihovo poboljšanje treba pripremiti poseban izveštaj (interni). Predlaže se da uzorak čini oko 1.5 populacije ili oko 25 000 stanovnika (septembar 2020.).

17. Popis na terenu

Optimalno vreme opšteg popisa bice preporučeno da bude april 2021.godine. Radi uključivanja svih, kvaliteta podataka, uključujući logistički i administrativni aspekt, kao i iskustva iz Popisa 2011.godine prikupljanja podataka na terenu, trajaće (1 mesec).

Ovo optimalno vreme za prikupljanje podataka na terenu omogućiće osoblju angažovanoj na terenu bolji pristup u pogledu orijentacije, sveobuhvatnosti i povećanja kvaliteta podataka.

Iz prethodnih praksi prvi dani (2-3 dana) bili su teški i za popisivače i za supervizore. Angažovanje osoblja za više od mesec dana biće ohrabrujuća činjenica za terenski rad.

Takođe, logistički i administrativni aspekt biće prepolovljen u poređenju sa Popisom stanovništva 2011.godine u distribuciji materijala, prostora za obuku, distribuciji / prikupljanju materijala / opreme.

Važan aspekt je i onaj finansijski gde troškovi angažovanja oko 50% osoblja znači uštedu budžeta za opremu i aktivnosti na oko 50%. Statistički gledano, to ne predstavlja nikakvo statističko odstupanje, zbog činjenice da su mnoge zemlje primenile i primenjuju takvo trajanje, istovremeno, to je međunarodna preporuka. Procenjuje se da broj angažovanih popisivača kreće između 2500-2700 (2700 uključujući rezervu) kao i 650-700 supervizora.

Takođe, iz ASK-a i drugih centralnih institucija biće angažovano oko 40-50 –instruktora za obuku.

Zbog promena koje su se dogodile sa pandemijom COVID-19, ASK nije uspela da realizuje Probni Popis planiran u aprilu 2020.godine. Takođe su odložene mnoge aktivnosti, uključujući: ažuriranje, komunikaciju i sensibilizaciju, kupovinu opreme, radni prostor, angažovanje osoblja i vladine odluke (raspodela budžeta, zakonodavstvo itd.) koje čine gotovo nemogućim sprovođenje uspešnog popisa planiran za april 2021.

ASK je razgovarala sa Vladom i predložila je kao najbolju alternativu da opšti popis bude u Septembar-oktobar 2021.godine, naglašavajući prednosti i nedostatke, kao i korake koje Vlada mora preduzeti na vreme (ASK je pripremila dokument o mogućim datumima sa preporukama), dok vlada Kosova mora unapred doneti ODLUKU o datumu Popisa stanovništva.

- **Naziv aktivnosti:** Popis stanovništva na terenu, 2021
- **Nosilac aktivnosti:** ASK/ druge institucije, opštine i angažovano osoblje
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** april 2019. godine
- **Nacrt dokumenta:** novembar 2019.godine

- **Završni dokument:** decembar 2020.godine
- **Odgovorani:** ASK i radne grupe
- **Odluka o datumu Popisa:** Vlada i Skupština Kosova
- **Rezultati:** Plan popisa na terenu

Vreme sprovođenja radova na terenu će imati direktan uticaj na: angažiranje osoblja, budžet, obuku, opremu i mnoge druge aktivnosti. Stoga pravovremeno određivanje datuma Popisa na terenu je od ključnog značaja i odluka o tome treba da bude donesena najkasnije do oktobra 2020. godine.

18. Post-Popisna Anketa (PPA/PES)

Tokom 2011. godine ASK je sprovela Post-Popisu Anketu poznato kao PES kako bi procenila: pokrivenost i kvalitet podataka. To je takođe međunarodna preporuka da se sprovede PES u takvim projektima. Iskustvo iz 2011. godine ukazuje da bi uzorak trebao biti veći da bi se dobili reprezentativni rezultati. Zbog toga se predlaže da uzorak čini 1-1,1% populacije.

- **Naziv aktivnosti:** Post-Popisna Anketa, 2021
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / metodologija
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** april 2019. godine
- **Nacrt dokumenta:** novembar 2019.godine
- **Završni dokument:** decembar 2020.godine
- **Odgovorani:** ASK i radne grupe
- **Rezultati:** Plan PPA/PES

19. Analiziranje i tabeliranje

Izazov analiziranja podataka biće jedna od važnih komponenti na koje treba biti oprezni prilikom planiranja. Procenjuje se da će prikupljanje podataka CAPI metodom značajno povećati kvalitet podataka, ali njihova analiza ostaje izazov s obzirom na veliki broj pokazatelja koji će biti deo prikupljanja podataka. Usklađivanje, unos, čišćenje, analiziranje, tabeliranje kao i priprema završnih izveštaja biće glavni izazovi nakon Popisa.

Ovome se mora dodati prenos podataka EUROSTAT-u prema standardima (HUB Tabele Popisa, kao i disagregirani podaci do nivoa 1km²).

- **Naziv aktivnosti:** Analiziranje i tabeliranje iz Popisa 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / sve angažovano osoblje
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** april 2020.godine
- **Nacrt dokumenta:** novembar 2020. Godine

- **Završni dokument:** decembar 2020
- **Odgovorani:** ASK i radne grupe
- **Rezultati:** Plan analiziranja i tabeliranja

ASK na osnovu iskustva iz Popisa stanovništva 2011.godine treba da pripremi „Izveštaj o kvalitetu“ koji je važan za ASK/ korisnike, i takođe predstavlja međunarodni standard. Poseban fokus ASK-a treba da bude na pravovremeno analiziranje i tabeliranje. Baza podataka mora biti pokrenuta na web stranici ASK-a najkasnije dve (2) godine nakon Popisa.

20. Preliminarni podaci

Preliminarni podaci sa nekim osnovnim pokazateljima treba da budu objavljeni najkasnije tri (3) meseca od poslednjeg datuma popisivanja na terenu. Iako preliminarni izveštaj sadrži samo neke tabelarne podatke, to je poseban izazov jer se baza podataka za pokazatelje koji će biti objavljeni treba da bude trebala čišćena gotovo samo dva meseca nakon Popisa.

- **Naziv aktivnosti:** Preliminarni podaci Popisa stanovništva 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / sve radne grupe
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** april 2020. godine
- **Čišćenje baze podataka:** maj 2021.godine
- **Nacrt dokumenta:** maj 2021.godine
- **Završni dokument:** jun 2021.godine
- **Publikacija / konferencija:** decembar 2021.godine
- **Odgovorani:** ASK i radne grupe
- **Rezultati:** Detaljan plan objavljivanja preliminarnih podataka

Priprema preliminarnih podataka izazov je koji treba detaljno planirati, jer je očekivanje (pritisak) javnosti vrlo veliko, a podaci bi trebali biti gotovo identični onima koji će biti objavljeni kao konačni podaci. Pored čišćenja i analiziranja, tabeliranja, pripreme izveštaja, izazov je i prevod, dizajniranje i lektorisanje i sve moraju biti izvršene u optimalnom roku.

21. Konačni podaci

Konačni podaci moraju biti objavljeni najkasnije šest (6) meseci nakon Popisa. Predlaže se da prvi konačni podaci budu objavljeni u prvoj polovini oktobra 2021.godine. Konačni podaci uključuju izveštaj sa osnovnim podacima koji se fokusiraju na podatke na nacionalnom nivou.

- **Naziv aktivnosti:** Konačni podaci iz Popisa 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / sve radne grupe
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** april 2020. godine
- **Čišćenje baze podataka:** maj-jul 2021.godine
- **Nacrt dokumenta:** septembar 2021.godine
- **Završni dokument:** jun 2021.godine
- **Publikacija / konferencija:** april / april 2022.godine
- **Odgovor:** ASK i radne grupe
- **Rezultati:** Detaljan plan objavljivanja konačnih podataka

Isti izazovi kao u preliminarnim podacima predstavljaju dobijanje prvih konačnih podataka uzimajući u obzir kratko vreme za izradu završnih izveštaja. Potreban je detaljan i plan praćenja da bi se izveštaj blagovremeno pripremio.

22. Ostali specifični izveštaji

ASK treba da pripremi plan specifičnih izveštaja uključujući kalendar publikacija ovih izveštaja. Takođe, angažovanje osoblja iz drugih institucija treba da se odredi na vreme, u zavisnosti od teme izveštaja.

- **Naziv aktivnosti:** Tematski izveštaji sa Popisa stanovništva 2021. godine
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / sve radne grupe
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** jun 2021.godine
- **Nacrt dokumenta:** jul 2021.godine
- **Završni dokument:** oktobar 2021. - decembar 2023
- **Tematske publikacije:** 2021-2023
- **Odgovor:** ASK i radne grupe
- **Rezultati:** Kalendar publikacija i drugi tematski izveštaji

23. Dostavljanje podataka lokalnim i međunarodnim institucijama / diseminacija

ASK treba da pripremi detaljan plan za diseminaciju i dostavljanje podataka drugim lokalnim i međunarodnim institucijama u skladu sa važećim zakonom i u unapred definisanom formatu. Posebna grupa treba pripremiti plan o tome koji će podaci biti dostupni široj javnosti, a koji će podaci biti dostavljeni određenim institucijama i o prenosu podataka u Eurostat.

- **Naziv aktivnosti:** Dostavljanje podataka drugim institucijama
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / sve radne grupe

- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** jun 2021.godine
- **Nacrt dokumenta:** jul 2021.godine
- **Završni dokument:** oktobar 2021. - decembar 2023
- **Tematske publikacije:** 2021-2023
- **Odgovorani:** ASK i radne grupe
- **Rezultati:** Dostavljanje podataka u određenom formatu i na vreme

24. Registar stanovništva /povezivanje sa drugim bazama

Od posebnog je značaja Popisa stanovništva 2021. godine zbog činjenice da ASK procenjuje da će ovo biti poslednji Popis stanovništva u kome će se primeniti tradicionalna metoda prikupljanja podataka na terenu (od vrata do vrata)

ASK procenjuje da će budući popisi, zahvaljujući razvoju tehnologije i razvoju integracionih procesa, Kosovo će registrovati podatke na osnovu administrativnih podataka / registara.

Posebna grupa treba da radi paralelno od 2019.godine na usklađivanju postojećih podataka u ostalim kosovskim institucijama.

Važno je da se početkom 2021. godine postojeće baze podataka usklade i da se Popis stanovništva 2021. godine koristi kao instrument u populaciji Registra Stanovništva, kao i za unos te baze.

- **Naziv aktivnosti:** Sastavljanje Registra stanovništva
- **Nosilac aktivnosti:** ASK / sve radne grupe, ostale relevantne institucije i velika politička podrška.
- **Dodatna aktivnost:** Poseban dokument pripremljen od ASK-a.
- **Vreme početka aktivnosti:** drugi deo 2018. godine
- **Nacrt dokumenta:** mart 2019.godine
- **Završni dokumenti:** maj 2019. godine
- **Implementacija:** 2019-2022
- **Odgovorani:** ASK i sve radne grupe, dostale relevantne institucije i snažna politička podrška.
- **Rezultati:** Funkcionalni Registar Stanovništva (2021)

25. Potencijalni rizici

Postoji nekoliko spoljnih faktora koji mogu imati direktan uticaj na projekat Popisa stanovništva.

Politička situacija: na osnovu dosadašnjeg iskustva kada vlada nije završila svoj puni mandat i na osnovu trenutne političke situacije (razgovori sa Srbijom / završna faza) ASK nije sigurna da će nakon sledećih izbora (privremeni izbori u jesen 2019.godine) nova vlada imaće čitav period od 4 godine kao što je to u ustavu Kosova.

Takođe, u proleće 2021.godine mora biti izabran novi predsednik (trenutno ga bira Skupština), a ako ne može biti izabran, zemlja mora ići na nove izbore. Razgovori sa Srbijom takođe mogu imati uticaja na puno učešće srpske zajednice koja živi na Kosovu.

Budžet: Vlada Kosova potpisala je memorandum sa UNOPS-om za upravljanje budžetom Popisa. Nađen u trenutnoj situaciji (privremeni izbori), biće teško da se sporazum za 2019. godinu realizuje sa UNOPS-om.

U novembru 2019. godine, na osnovu nekih dešavanja i preporuka Ministarstva finansija, ASK je odužila / otkazala Memorandum o Razumevanju sa UNOPS-om, bio je predmetni sporazum koji predstavlja izazov u sprovođenju svih aktivnosti na vreme. ASK planira da održi sledeću konferenciju sa donatorima, a optimalni mesec bi bio oktobar-novembar 2020. godine.

Ako vlada ne može da obezbedi na vreme potrebni budžet za 2020.-2023.godinu (ASK je u razgovorima sa Vladom), projekt Popisa bio bi u opasnosti i ASK bi na vreme (do kraja 2020. godine) procenila da li Popis treba da se sprovodi u septembru 2021.godine ili treba da se odloži za određeno vreme.

26. Glavni zaključci i preporuke

Na osnovu važnosti i složenosti projekta, Vlada Kosova treba da pruži visoku podršku projektu u svim aktivnostima (na vreme) usmerenim na: zakonodavstvo, budžet, obezbedi potrebne radne uslove (dodatni prostor) i izgradnju ljudskih kapaciteta.

Ako će budžetom upravljati ASK na osnovu trenutnog zakonodavstva (administrativne procedure i nabavke), vlada mora doneti posebnu odluku o Popisu kako bi pojednostavila procedure. ASK treba da nastavi sa radom i na osnovu planova i aktivnosti i ako se pojave poteškoće / izazovi (neobezbeđivanje osnovnih uslova: budžet, osoblje i radni prostor) treba blagovremeno da obavesti vladu i neke međunarodne organizacije (Eurostat).